

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 (२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. (अ) 'दिलीप पुरुषोत्तम चित्रे यांच्या 'कविता' या काव्यसंग्रहातील कवितांमधून आधुनिकतावादी जाणीव
 व्यक्त होते. - विधान साधार स्पष्ट करा.
 किंवा

(ब) दिलीप पुरुषोत्तम चित्रे यांच्या 'कविता' या काव्यसंग्रहातील कवितांच्या साहाय्याने कवितांचा आशय व
 तो व्यक्त करणारी भाषाशैली यांचे स्वरूपविशेष उलगडून दाखवा.

२. (अ) 'आधुनिक कथा' म्हणून श्री. दा. पानवलकर यांच्या कथालेखनाची वैशिष्ट्ये सोदाहरण विशद करा.
 किंवा

(ब) 'मानवी जीवनातील आदिम कामप्रेमणेची अभिव्यक्ती हा श्री. दा. पानवलकर यांच्या कथांमधील
 अनुभवविश्वाचा एक विशेष आहे.' - 'कमाई' आणि 'भूमी' या कथांच्या संदर्भात सविस्तर स्पष्ट करा.

३. (अ) ''देवांसि जिवे मारिले'' या कादंबरीने विज्ञान युगातील माणसाची आत्मकेंद्री वृत्ती अधोरेखित केली
 आहे.' - साधकबाधक चर्चा करा.
 किंवा

(ब) विज्ञान कादंबरीदेखील मानवी वृत्ती-प्रवृत्तीचे समर्थपणे दर्शन घडवू शकते याचा प्रत्यय 'देवांसि जिवे
 मारिले' या कादंबरीत कसा येतो ते नमूद करा.

४. (अ) ''सूर्यास्त'' या नाटकातील संघर्ष सामाजिक आणि रोजकीय या दोनही पातळ्यांवर साकारतो.' ऊहापोह
 करा.
 किंवा

(ब) 'सूर्यास्त' या नाटकात स्वार्थी राजकारण्यांनी चालवलेली लोकशाही मूल्यांची गळचेपी कशी चित्रित झाली
 आहे ते स्पष्ट करा.

५. (अ) ''बिराड'' या आत्मकथनाच्या निवेदकाने स्वसमाजाच्या जगण्याचा संघर्ष आणि व्यथा-वेदना प्रभावीपणे
 साकार केल्या आहेत.' - सविस्तर मांडणी करा.
 किंवा

(ब) भटक्या-विमुक्त समाजाचे विविधांगी चित्रण 'बिराड' या आत्मकथनामध्ये कसे व्यक्त झाले आहे, ते
 साधार स्पष्ट करा.

६. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-

- (अ) 'एक सुनीत' या कवितेच्या आशयाभिव्यक्तीचे वेगळेपण
- (ब) 'चांदण' या कथेतील अनुभवविश्व
- (क) 'देवांसि जिवे मारिले' या शीर्षकाची समर्पकता
- (ड) 'सूर्यास्त' या शीर्षकातील सूचकता
- (इ) 'बिराड' या आत्मकथनाच्या निवेदनशैलीचे विशेष.